

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componența:
Președinte - Ion Guzun,
Judecători - Sergiu Daguța, Ghenadie Eremciuc,

examinând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Corina Movilă în numele inculpatului Grosu Ion, împotriva deciziei din 11 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală de acuzare a lui

Grosu Ion XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat
XXXXX,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 05.05.2022 - 31.05.2022;
instanța de apel: 22.06.2022 – 11.10.2022;
instanța de recurs: 27.12.2022 - 21.06.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar menționat, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința din 31.05.2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, Grosu Ion XXXXX a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a fost condamnat la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **3 (trei) luni**, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de **2 (doi) ani**.

S-a dispus menținerea măsurii preventive aplicate obligarea de nepărăsire a țării până la devenirea definitivă a sentinței.

A fost hotărâtă soarta mijlocului material de probă.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că, **Grosu Ion**, la data de 20.04.2022, în jurul orei 16:20 min., fiind la volanul automobilului de model „VAZ-2105”, cu număr de înmatriculare XXXXX, fiind o persoană care, prin

sentința Judecătorei Bălți (sediul Fălești) din 12.10.2020, i-a fost anulat dreptul de a conduce mijloace de transport, în timp ce se deplasa pe traseul central din r-nul Fălești, sat. Pruteni, a condus mijlocul de transport nominalizat în stare de ebrietate alcoolică avansată, fapt confirmat prin extrasul alcooltestului „Drager 6810” potrivit căruia, în aerul expirat de către Grosu Ion XXXXX, s-a stabilit o concentrație a vaporilor de alcool în mărime de 0,76 mg/l, indici care conform art. 134¹² alin. (3) Cod Penal și Hotărârii Guvernului RM nr. 296 din 16.04.2009 „cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei” se califică ca stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Astfel, acțiunile inculpatului Grosu Ion, au fost încadrate juridic în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, după semnele calificative – *”conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate cu grad avansat, care nu deține permis de conducere”*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Fălești, Daniela Chiriac, prin care a solicitat casarea acesteia în partea pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Grosu Ion să fie recunoscut culpabil și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la 3 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, prima instanță just a calificat faptele inculpatului Grosu Ion în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, însă a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei penale asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață a familiei acestuia, iar la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu a luat în considerație pericolul cauzat prin acțiunile sale, personalitatea inculpatului care nu este la prima abatere de la Lege, conștientizând rolul educativ și cel de prevenire a activității criminale a continuat activitatea criminală, împrejurări ce determină efectul preventiv serios al pedepsei închisorii ce urmează a-i fi stabilită, constituind o garanție de restabilire a echității sociale.

Totodată, a menționat că, aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia, nu este suficientă pentru corectarea și reeducarea inculpatului, iar pedeapsa aplicată nu este proporțională cu gravitatea faptelor comise de inculpat, fiind insuficientă pentru realizarea scopului prevenirii comiterii altor infracțiuni.

4. Prin decizia din 11 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința în latura pedepsei penale și pronunțată o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Grosu Ion XXXXX a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

La fel, s-a dispus ca termenul executării pedepsei sub formă de închisoare să fie calculat din 11.10.2022, cu luarea lui Grosu Ion XXXXX sub arest din sala de

judecată.

În rest sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, judecarea cauzei în prima instanță a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, probele, fiind apreciate corect prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, conform semnelor calificative: „*conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, care nu deține permis de conducere*”.

Instanța de apel analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, a constatat că, prima instanță a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, n-a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că, nu poate fi reținută o altă situație de fapt decât cea reținută de către prima instanță.

Cu privire la legalitatea pedepsei, instanța de apel a menționat că, prima instanță deși a luat în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat și circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, neîntemeiat a dispus în partea stabilirii pedepsei cu închisoare, suspendarea condiționată a executării acesteia. Or, soluția adoptată depășește dimensiunea atenuantă a circumstanțelor cauzei, care nu dispune de o valență ce ar atrage intervenirea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei în cazul dat, aplicându-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) luni, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 2 (doi) ani.

Apreciind circumstanțele cauzei, inclusiv din perspectiva criticilor acuzării privind greșita individualizare a pedepsei, instanța de apel a constatat că, modalitatea de executare a pedepsei aplicate inculpatului nu are aptitudinea de a asigura realizarea scopului pedepsei.

În motivarea deciziei instanța de apel a mai menționat faptul că, prima instanță urma să efectueze o analiză mult mai complexă și minuțioasă a personalității infractorului și comportamentului acestuia în viața socială, înainte și după săvârșirea infracțiunii și numai în măsura în care s-ar fi dovedit că comiterea faptelor infracționale se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viața sa și că, pentru îndreptarea lui, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei, doar în aceste cazuri este incident institutul suspendării condiționate a executării pedepsei.

Astfel, instanța de apel luând în considerație prevederile art., art. 61, 75 Cod penal, gravitatea infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, faptul că a mai comis anterior infracțiuni similare, fiindu-i aplicate și pedepse non-privative de libertate, de pericolul social sporit a infracțiunii comise, a conchis că, corijarea inculpatului

Grosu Ion poate fi atinsă doar prin executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) luni.

Respectiv, instanța de apel, a apreciat critic soluția primei instanțe prin care pe de o parte i-a numit inculpatului pedeapsa închisorii, fiind determinat și tipul penitenciarului, iar pe de altă parte i-a aplicat prevederile art. 90 Cod penal. Odată ce-i aplică prevederile art. 90 Cod penal, cu privire la suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, este eronată soluția de a-i stabili tipul penitenciarului în care la moment inculpatul nu este trimis pentru executarea pedepsei cu închisoare.

Instanța de apel a mai statuat că, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, prima instanță trebuia să de-a o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul pedepsei stabilite cu închisoare. Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea condiționată a executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

5. Legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Corina Movilă în numele inculpatului, invocând temeiul de drept prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, în latura stabilirii pedepsei penale, și aplicarea unei pedepsei non privative de libertate.

În motivarea recursului s-a invocat că, deși inculpatul anterior a fost condamnat, antecedentul penal este stins, ultimul a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a recunoscut vina în baza probelor din faza urmăririi penale, s-a căit sincer de cele comise, are un loc permanent de trai, are familie un copil la întreținere și este corect ai aplica o pedeapsă mai blândă.

Consideră recurenta că, instanța de apel nu a apreciat dacă scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea pedepsei cu închisoare. Or, categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă – amendă, până la mai aspră – închisoare, însă în pofida celor expuse mai sus instanța nu a ținut cont de acestea reglementări, numindu-i cea mai aspră pedeapsă care este prevăzută de articolul imputat inculpatului.

Mai consideră recurenta că, criteriilor de individualizare și coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului și caracterul retributiv al pedepsei aplicate, precum efectul circumstanțelor atenuante indicate, necesita menținerea sentinței primei instanțe, or, inculpatul a conștientizat urmările care pot surveni în rezultatul comiterii infracțiunii pentru care a fost condamnat, și a conștientizat cele comise. Motiv din care solicită aplicarea unei pedepse non privative de libertate.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece lipsesc temeiurile de casare a deciziei atacate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

În conformitate cu art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în temeiuri prevăzute de pct. 1) – 16) din articolul citat.* Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal observă că, deși recursul declarat este întemeiat în drept în baza prevederilor art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, în conformitate cu care, ”hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt”, însă în fapt și în esența acestuia se invocă critica modului în care instanța de apel a dispus stabilirea și executarea pedepsei cu închisoare, prin recurs fiind solicitată o pedeapsă mai blândă non privativă de libertate. Totodată, din textul recursului nu urmează că recurentul dezvăluie în fapt temeiul de drept invocat în recurs, nefiind indicat efectiv în ce anume constituie eroare gravă de fapt, pretinsă a fi admisă de către instanța de apel.

În astfel de circumstanțe, Colegiul penal reține că în recurs se întvede temeiul prevăzut de art. 427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, în conformitate cu care, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel dacă s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Verificând argumentele recursului în raport cu soluția instanței de apel, Colegiul penal conchide că, acestea sunt neîntemeiate, deoarece instanța de apel și-a motivat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, în conformitate cu sancțiunea articolului a legii penale, corespunzător infracțiunii comise de către inculpat.

În acest sens, Colegiul penal constată că, la stabilirea formei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art.16 alin. (2) Cod penal se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare, motivul comiterii acesteia, de concursul circumstanțelor atenuante ce țin de recunoașterea vinei și circumstanțelor agravante ce țin de săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, de influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de

personalitatea inculpatului Ion Grosu, care potrivit revendicării referitor la antecedentele penale (f.d.41) nu de prima dată se trage la răspundere penală, anterior fiind condamnat pentru comiterea infracțiunilor similare prin sentința din 05.10.2009 a Judecătorei Fălești, în baza art.264¹ alin. (1) Cod penal, la pedeapsa cu amendă în sumă de 3000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, și prin sentința din 12.10.2020 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, în baza art.264¹ alin. (1) Cod penal, la pedeapsa cu 140 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport (f.d. 42-45).

Astfel, instanța de apel a aplicat inculpatului o pedeapsă în limitele sancțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, limitele minime și maxime ale căreia au fost reduse corespunzător prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, ori cauza penală a fost examinată la cererea inculpatului în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, iar pedeapsa aplicată inculpatului, în fapt fiind limita minimă a pedepsei penale cu închisoare, corespunde și principiului proporționalității în raport cu fapta prejudiciabilă comisă și personalitatea inculpatului.

Colegiul penal notează că, în conformitate cu art.90 alin. (1) Cod penal, *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probațiune.*

Astfel, lexemul „*poate*”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme penale. La fel, și depunerea de către inculpat a cererii privind examinarea cauzei penale în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, cât și admiterea acestei cereri de către instanța de judecată, nu obligă instanța judecătorească la aplicarea vinovatului anumitei pedepsei convenabile ultimului, decît numai celei în limita sancțiunii legii penale imputate, reduse în corespundere cu prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Mai mult ca atât, în conformitate cu art.89 alin.(2) lit.a) Cod penal, condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei reprezintă unul din modul de liberare de pedeapsa penală, iar potrivit prevederilor art.89 alin.(1) Cod penal, prin liberare de pedeapsa penală se înțelege eliberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală, a pedepsei penale pronunțate prin hotărâre a instanței de judecată.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei penale.

Colegiul penal reține că, circumstanțele din prezenta cauza penală referitor la comiterea de către inculpat anterior a infracțiunilor similare și pentru care i-au fost aplicate pedepse non-privative de libertate, denotă cert că, pedepsele aplicate anterior, de la cea mai blândă în formă de amendă, iar ulterior și una mai aspră în forma de munca neremunerată în folosul comunității, deși au fost executate de către condamnat, însă nu au atins scopul pedepsei penale și nu au convins pe acesta să renunțe la comiterea infracțiunilor, iar suspendarea condiționată a executării pedepsei, fiind o formă de liberare de la pedeapsa penală, cu atât mai mult nu va duce la corectarea și reeducarea inculpatului Ion Grosu, respectiv și la atingerea scopului pedepsei penale.

Colegiul penal reiterează că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei.

Astfel, luând în considerație personalitatea inculpatului, infracțiunea săvârșită, ce prezintă un pericol cu grad avansat la securitatea circulației rutiere și a exploatarei mijloacelor de transport, ca parte componentă a securității și ordinii publice, încălcări care, fiind frecvente în societate, pun în pericol viața și sănătatea cetățenilor Republicii Moldova, având în vedere faptul că nu de prima dată a comis infracțiunea menționată mai sus și nu a făcut concluzii necesare, că faptele social periculoase sunt supuse răspunderii penale, Colegiul penal conchide că, infracțiunea comisă de către Ion Grosu nu reprezintă un incident în viața acestuia, dar sunt acțiuni intenționate comise de către acesta cu obișnuință în viața sa cotidiană. Prin urmare, acestea circumstanțe determină lucid temeinicia soluției instanței de apel privind necesitatea executării reale de către condamnat a pedepsei cu închisoare aplicate, care prin cauzarea anumitor lipsuri și restricții drepturilor condamnatului, își va atinge scopul pedepsei, precum și va preveni de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Pe cale de consecință, Colegiul penal reține că, argumentele invocate în recursul declarat referitor la individualizarea greșită a pedepsei penale, nu sunt întemeiate și nu justifică intervenția în hotărârea contestată, or, nu indică în mod expres la comiterea de către instanța judecătorească inferioară a erorii de drept la individualizarea pedepsei aplicate, iar decizia contestată cu recurs ordinar reflectă că instanța de apel și-a motivat complet și întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal cu privire la individualizarea pedepsei, stabilind inculpatului Ion Grosu o pedeapsă echitabilă și proporțională faptei comise, care corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal, și anume restabilirea echității sociale și corectarea inculpatului.

Din acestea considerente, Colegiul penal conchide că hotărârea instanței de apel în latura atacată de către recurent, nu conține erori ce ar duce la casarea acesteia, iar hotărârea atacată este legală, întemeiată și echitabilă, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură

penală, Colegiul penal, -

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocata Corina Movilă în numele inculpatului Ion Grosu, împotriva deciziei din 11 octombrie 2022, a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală în privința lui Grosu Ion XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 12 iulie 2023.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Sergiu Daguța

Ghenadie Eremciuc